

Instrukcja pomocna w wypełnianiu karty przedmiotu

1. Podstawowe informacje

- a. **Forma studiów:** studia stacjonarne/studia niestacjonarne
- b. **Stopień studiów:** studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia
- c. **Profil:** ogólnoakademicki lub praktyczny
- d. **Specjalność:** Jeżeli przedmiot dotyczy wszystkich specjalności na kierunku wpisujemy: wszystkie. Jeśli dotyczy tylko jednej specjalności wpisujemy nazwę zgodną z zatwierdzonym programem.
- e. **Rok studiów/semestr:** W przypadku przedmiotów obowiązkowych wpisujemy rok studiów i semestr studiów np. rok 2, semestr 3. Natomiast w przypadku przedmiotów do wyboru tej informacji nie umieszczamy.
- f. **Status przedmiotu:** obowiązkowy lub do wyboru
- g. **Wymiar zajęć:** liczba godzin wpisywana jest przy odpowiedniej formie zajęć, zgodnie z zatwierdzonym programem kształcenia. Liczbę tę podaje się odrębnie dla każdej z przewidzianych form zajęć

2. Cele przedmiotu

Cel przedmiotu opisuje co chcemy osiągnąć w wyniku realizacji procesu kształcenia związanego z przedmiotem. Cele są intencjami prowadzącego zajęcia wskazującymi, co po zakończeniu danego przedmiotu zmieni się w sytuacji studentów. Przedstawiają jaką wiedzę posiadają studenci, czego nowego się nauczą, jak poprawią się ich umiejętności. Np. :

- zapoznanie studentów z historią i teorią piłki nożnej kobiet
- przygotowanie studentów do korzystania z nowoczesnych technologii informacyjnych i ich praktycznego zastosowania

3. Wymagania wstępne:

Należy podać zakres wiedzy/umiejętności/kompetencji społecznych, jakie powinien posiadać student przed rozpoczęciem realizacji danego przedmiotu. Można wskazać te przedmioty, których realizacja ułatwi studentowi naukę opisywanego przedmiotu.

4. Efekty kształcenia

Należy opisać zakładane efekty kształcenia dla przedmiotu, które definiują jaką wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne studenci będą w stanie zademonstrować po ukończeniu przedmiotu.

Kilka wskazówek pomocnych do poprawnego definiowania efektów kształcenia dla przedmiotu:

- liczba efektów nie powinna być zbyt duża – optymalnie zakłada się 3 – 6,
- każdy efekt kształcenia powinien być zdefiniowany na poziomie osiągalnym dla najmniej zdolnego studenta a nie na najwyższym możliwym poziomie,
- warunkiem zaliczenia przedmiotu powinno być osiągnięcie wszystkich założonych efektów kształcenia
- efekty kształcenia powinny być „mieralne” (weryfikowalne). Formułowanie efektów kształcenia, dla których nie opracowano metod sprawdzania, czy zostały osiągnięte przez studenta, jest błędem metodycznym,
- W opisie efektów kształcenia wykorzystuje się czasowniki operacyjne (niżej zaproponowane), ujęte w formie osobowej, które nazywają konkretne czynności studenta poddawane sprawdzeniu.

Definiowanie efektów kształcenia obejmuje **trzy kategorie określone w Krajowych Ramach Kwalifikacji:**

- **WIEDZA**

Kategoria wiedzy (W) - rozumiana jest jako **efekt przyswojenia** (nie przetworzenia) informacji; składa się na nią „zbiór opisu faktów, zasad, teorii i praktyk powiązanych z określoną dziedziną pracy lub nauki”

Przydatne (i stosowane) do opisu efektów kształcenia dla tej kategorii są na przykład następujące czasowniki (w formie osobowej), które pozwalają sprawdzić, czy student „wie i rozumie”:

nazywa, definiuje, wymienia, opisuje, wyjaśnia/tłumaczy, identyfikuje/rozpoznaje, streszcza, charakteryzuje, rozróżnia, uzupełnia, ilustruje, potrafi przedstawić w innej konwencji językowej, wyciąga proste wnioski.

• UMIEJĘTNOŚCI

Kategoria umiejętności (U) – obejmuje **umiejętności intelektualne/poznawcze oraz praktyczne**. Generalnie oznacza „zdolność do stosowania wiedzy i rozwiązywania problemów”

Przydatne (i stosowane) do opisu efektów kształcenia dla tej kategorii są na przykład następujące czasowniki (w formie osobowej), które pozwalają sprawdzić, czy student potrafi zastosować wiedzę w sytuacjach typowych i nietypowych, czy posiada umiejętności analizowania, dokonywania syntez i oceniania:

rozwiązuje, konstruuje, porównuje, klasyfikuje, porządkuje, wybiera sposób, projektuje, proponuje (alternatywne rozwiązania), organizuje, planuje, dowodzi, wyprowadza wnioski na podstawie twierdzeń, przewiduje, weryfikuje, analizuje, wykrywa, ocenia, szacuje, argumentuje sądy, ustala kryteria, rozpoznaje motywy lub przyczyny, poddaje krytyce, dyskutuje.

• KOMPETENCJE SPOŁECZNE

Kategoria kompetencji społecznych (K) – obejmuje zdolność do autonomicznego i odpowiedzialnego wykonywania powierzonych zadań, gotowość do uczenia się przez całe życie, sprawność komunikowania się, umiejętność współdziałania z innymi członkami i liderem zespołu. Jest ona trudniejsza do szczegółowego zdefiniowania w formie sprawdzalnych celów szczegółowych, ale **możliwych do zaobserwowania**.

Do opisu efektów kształcenia dla tej kategorii przydatne są na przykład następujące czasowniki (w formie osobowej) i zwroty:

zachowuje ostrożność / krytycyzm w wyrażaniu opinii, dyskutuje, zachowuje otwartość na ..., pracuje samodzielnie, wykazuje kreatywność w .../ pracuje w zespole, kieruje pracą zespołu / pełni funkcje kierownicze, troszczy się / dba o .../ wykazuje odpowiedzialność za ..., angażuje się w ..., przestrzega poczynionych ustaleń, chętnie podejmuje się..., jest zorientowany na ..., docenia, akceptuje, jest wrażliwy na ..., dąży do...

5. Treści kształcenia

W tym polu należy umieścić jasną i zwięzłą prezentację treści realizowanych podczas wykładów, ćwiczeń czy też innych form zajęć. Prezentując treści programowe należy unikać nadmiernej ich detalizacji, skupiając się raczej na problematyce czy zasadniczych zagadnieniach realizowanych podczas wykładów, stosownie do przypisanej przedmiotowi liczby godzin i punktów ECTS.

6. Metody dydaktyczne

Należy wpisać informację o sposobie pracy nauczyciela akademickiego ze studentami.

Metoda powinna być pochodną celu kształcenia. Powinna też stanowić realizację wskazanych przez prowadzącego efektów kształcenia. Np.:

- prezentacja multimedialna
- analiza tekstów z dyskusją
- opracowanie projektu
- gry symulacyjne
- praca w grupach
- wykonywanie doświadczeń
- itp.

7. Obciążenie pracą studenta

Ta pozycja skorelowana jest z liczbą punktów ECTS za przedmiot. Należy więc uwzględnić liczbę godzin zajęć dydaktycznych oraz indywidualną pracę studenta. Dlatego bardzo ważne jest, by w sylabusie wyraźnie, szczegółowo określić wymagania tak, by student miał świadomość, jakie zadania musi zrealizować, czyli **jakiego nakładu jego pracy** (w godzinach) będzie wymagało uzyskanie zaliczenia przedmiotu.

Wyliczając godziny pracy indywidualnej należy brać pod uwagę przeciętnego studenta.

Przykładowy opis:

1. Godziny kontaktowe z nauczycielem akademickim:

– udział w wykładach	15 x 1 godz. = 15 godz.
– udział w ćwiczeniach/zajęciach laboratoryjnych/	15 x 2 godz. = 30 godz.
– konsultacje	1 x 1 godz. = 1 godz.

RAZEM:	46 godz.

2. Samodzielna praca studenta

– przygotowanie do ćwiczeń	15 x 1 godz. = 15 godz.
– opracowanie sprawozdań z ćwiczeń	15 x 1 godz. = 15 godz.
– przygotowanie do kolokwium	2 x 5 godz. = 10 godz.
– przygotowanie do egzaminu pisemnego/ustnego z przedmiot	10 godz.

RAZEM:	50 godz.

godziny kontaktowe + samodzielna praca studenta OGÓŁEM: 96 godz.

1 punkt ECTS = 25-30 godzin pracy przeciętnego studenta,

liczba punktów ECTS = 96 godz. : min 25 godz./ECTS = 3,84 ECTS lub

96 godz. : 30/ECTS = 3,84 ECTS – 3,20 ECTS

średnio: **3,5 ECTS** (3,52)

8. Metody oceny

a. Ocena formująca służy bezpośrednio procesowi kształcenia, jest również narzędziem które pomaga dobierać prowadzącemu przedmiot, odpowiednio dla specyfiki zespołu uczącego się, narzędzia i efektywnie poprowadzić proces kształcenia w ramach danego przedmiotu.

Ocena formująca nie zawsze powinna mieć wpływ na ocenę końcową. Ocena ta powinna pomagać studentowi i nauczycielowi w zdefiniowaniu okresowych osiągnięć studenta, ma umożliwiać identyfikację ewentualnych braków w wiedzy i umiejętnościach studentów.

b. Ocena podsumowująca ma miejsce zazwyczaj na końcu procesu kształcenia (przedmiotu/modułu) i służy tylko ocenie tego jakie efekty kształcenia student osiągnął i w jakim stopniu.

Każda forma oceny powinna jasno definiować jaki efekt kształcenia sprawdza.

c. Warunki zaliczenia przedmiotu: Np.:

- egzamin pisemny (test, test z pytaniami/zadaniami otwartymi, dłuższa wypowiedź pisemna, rozwiązywanie problemu)
- egzamin ustny
- zaliczenie pisemne
- zaliczenie ustne
- wykonanie pracy zaliczeniowej: przygotowanie projektu lub prezentacja, przeprowadzenie badań i prezentacja ich wyników (pisemna/ustna/przedstawiana podczas zajęć)

- ustalenie oceny zaliczeniowej na podstawie ocen cząstkowych otrzymywanych w trakcie semestru za określone (konkretne) działania i prace studenta

Warunki zaliczenia powinny stanowić konkretyzację wskazanych form zaliczenia, np.: egzamin obejmuje wiedzę z wykładów oraz zalecanej literatury, zaliczenie ćwiczeń na podstawie obecności, aktywności, pracy pisemnej i kolokwium.

9. Kryteria oceny

Należy jasno określić kryteria oceny w odniesieniu do poszczególnych efektów kształcenia. Każdy student już na początku zajęć musi mieć pełną świadomość tego, jakich efektów prowadzący od nich oczekuje oraz jak są przez nauczyciela zdefiniowane poszczególne poziomy osiągnięcia tych efektów.

Przykład:

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
Efekt 1 Student po zakończeniu kursu będzie potrafił efektywnie dobierać i wykorzystywać narzędzia analizy matematycznej	Student nie umie wykorzystywać podstawowych narzędzi	Student poprawnie wykorzystuje zaledwie kilka narzędzi...	Student nie tylko poprawnie wykorzystuje narzędzia, ale również potrafi w analityczny sposób je porównać	Student potrafi wykorzystywać wszystkie zaproponowane w trakcie zajęć narzędzia, potrafi porównywać ich efektywność a także samodzielnie identyfikować narzędzia potrzebne do rozwiązania zadanego problemu z jednoczesnym uzasadnieniem wyboru
Efekt 2 Student będzie potrafił efektywnie prezentować i dyskutować wyniki swoich badań	Student nie potrafi w najprostszym sposobie zaprezentować wyników swoich badań	Student prezentuje „suche” wyniki bez umiejętności ich efektywnej analizy	Student nie tylko efektywnie prezentuje wyniki, ale również dokonuje ich analizy. Potrafi również prowadzić dyskusję osiągniętych wyników	Student potrafi efektywnie prezentować, analizować, dyskutować osiągnięte wyniki a także proponować modyfikacje w układzie pomiarowym
...	...	...	...	...

10. Macierz realizacji przedmiotu – wypełnić tabelkę

11. Wykaz literatury

a. literatura podstawowa

W polu tym wymienia się pozycje literatury, z którymi student powinien zapoznać się w czasie trwania kursu wymagane do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu), zarówno wykorzystywane podczas zajęć jak i podczas studiowania samodzielnie przez studenta. Przy ustalaniu liczby pozycji składających się na wykaz literatury, należy uwzględnić ogólną liczbę punktów ECTS przyznawanych za dany przedmiot, obejmującą także szacowany czas pracy własnej studenta poświęconej na lekturę. Należy pamiętać, że wykaz literatury przeznaczony jest dla studenta, dlatego trzeba wziąć pod uwagę dostępność przywoływanym pozycji dla studiujących.

b. Literatura uzupełniająca

W polu tym wymienia się pozycje literatury, z którymi student może dodatkowo zapoznać się w czasie trwania kursu pogłębiając swoją wiedzę w zakresie studiowanego zagadnienia.